

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Umělecké dílo jako model
Autor/ka práce: Borek Smažinka
Studijní program: Katedra fotografie
Typ studijního programu: magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění: C

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce): B

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi: C

Logická stavba a členění práce: C

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu: A

Práce s informačními zdroji: B

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň: B

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Borek Smažinka v úvodu slibuje práci věnovanou „fenoménu redukováného modelu“ v současném umění. Koncepti redukováného modelu, převzatou od francouzského antropologa Claude-Leviho Strausse, podrobněji rozebírá v první kapitole. Vyzdvihuje zde přitom tezi, že „že umělecká díla, stejně jako mýty, ztělesňují a předávají zredukované kulturní vědění a že je lze analyzovat podobným způsobem“ a dále to, že „mýty slouží jako prostředek k vysvětlení světa a jeho komplexní složitosti, poskytují vysvětlení přírodních jevů a nabízejí návod a moudrost, jak žít život“. V dalším se pak pokouší uplatnit tyto myšlenky v interpretaci tvůrčích strategií pestré plejády současných umělců.

Hlavní slabinu spatřuji v tom, že se v rozbořech konkrétních uměleckých děl, tvořících gros posuzované práce, Smažinkovi koncepci „redukovaného modelu“ jen málokdy daří skutečně uplatnit. Spíše než strukturám děl a tomu, jak tyto struktury slouží ke komunikaci modelovaných obsahů, často sklouzává k ikonografickým popisům symbolických obsahů samotných. Strukturální analýza se tak ve výsledku utápí v povrchním ohledávání domněle transkulturních symbolických „archetypů“. Jasně dále není ani, podle jakého klíče autor vybíral umělce a díla, kterým se v práci věnuje. Někdy zřejmě proto, že jsou „mytologická“ nebo fantaskní (např. Isaac Lythgoe). Zde zjevně navazuje na své tvůrčí zaujetí žánrem fantasy. Jindy ale jako by se snažil pojem modelu v koncepci „redukovaného modelu“ interpretovat velmi doslovně. Věnuje se tak například práci Thomase Demanda, která je založena na rekonstrukci rozličných prostorů a scén s pomocí precizně provedených modelů z papíru a jejich následném fotografickému vyobrazování. I zde ale odbíhá Smažinka od klíčové otázky, jakým způsobem Demandovy papírové modely svět modelují a jak přitom realitu světa redukuje. Smažinka se tuto esteticky chladnou tvůrčí strategii pokouší vyjasnit s pomocí myšlenky, že papír „sám o sobě nese hluboký symbol pro lidskou společnost“. Jako počátek hlubší (a skutečně straussovské) interpretace by ale mohlo lépe posloužit zamýšlený nad tím, jak Demandovo modelérství redukuje svět na jeho percepčně přístupné povrchové formy a jak je tato redukce možná ukotvena v tradici západního empirismu.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Autora bych poprosil, aby se pokusil jasně zformulovat na základě jakého klíče vybíral autory/ky, kterým se v práci věnuje.

Doporučení práce k obhajobě: ano

Navrhovaná klasifikace: C

Datum vypracování posudku: 4. 6. 2023

Josef Ledvina

Jméno oponenta práce

4. 6. 2023

(datum a podpis)

